

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De candelabro ca. lj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exod.

positas plenas thure
Hi diluculo sabbati
recetes et calidi impo-
nebant mense, et erat
ibi imoti vsq; ad sab-
batu sequens, tunc illis
sublatis: et toto thure
incenso sup altare no-
ni cu alio thure sub-
stinebant Sublatis
pro soli sacerdotes co-
medebat: unde sacer-
dotes dicebantur.

Vel etiam ideo vt ait Iosephus: q; dñs pre-
ceperat q; soli sacerdotes panes illos forma-
rent et coqueret: et ponerent in mensam: et tol-
lerent, ipsi tñ postq; scilicet diuites facti sūt:
non obseruauerūt hoc. Dicebant etiam pa-
nes positionis: quia propositi erāt coram
domino in memoriā sempiternā duodecim
tribuum filiorum israel Vel porro positus,
longo tpe positus, scz per totā hebdomadā:
vel in eternū p successionem ponendi.

De vasīs libaminum.

Capitulum II.

Recepit ergo do-

minus pparari ex auro purissimo
quatuor genera vasorū ad offerēda
libamina: et ab offerentib; sacerdoti. a liban-
do, a gustādo dicta, et a sacerdotib; dño, a liban-
dando. id est fundēdo, et ponē ea sup mēsam
scz acetabula, phialas, thuribula, ciathos In
his vinū qd debebat offerri pūdebat et p-
gustabat, vtz dignū cēt offerri an nō Sz qz
in colore et sapore vinū dinoscit, dicit q; pter
aureas phiale vitree ibi erant vnder a phia-
lin qd grece vitru dicit sic vocabant, in imo
anguste. in supiori pte ample i quib; color et
sapor poterat cognosci, q; hebrei scutellas di-
cūt Ciathi pro minores et angustiores erāt et
aurei, cu qb; fundebat vinū sup altare p ho-
stie libamēto In thuribulis q; etiā mortario
la dicebant thus precognoscebat et offereba-
tur Similiter et in acetabulis acetū. Sed qā
nunq; aut raro occurrit de oblatōe acetū, qui-
dā dicit acceptabula vbi scz pūdebat a sa-
cerdotib; q; debebant offerri vitru accepta, et
idonea essent an nō Postea subdividit acce-
ptabula in tria, in phialas in quib; vinū, et
thuribula in quib; thus et similia, et granū, et

sal, et ciathos, in quib; oleus, Sumebāt em̄
sacerdotes pns de his q; offerenda erāt por-
tionēdas, quas in huiusmodi vasīs ponebāt
ad p̄gustandū quasi libādo de singulis, que
libamina dicit moyses offerenda, id est, d; of-
ferendis sumenda.

De candelabro aureo, Capitulum III.

Recepit quoq;

p dñs fieri candelabru ex auro puris-
simo ductile. Tñ Iosephus fuz
file dicit, Lulus hastile basi infirū erat et ferreū
supuestitū calamis aureis quinq; geniculat;,
ad modū canne, Vbi aut calamoꝝ capita in-
ter se iungebant, capita habebāt tumētia, et
uicē ad modū cyphi que cupam dicit. Iū-
gebant aut inter se tanq; duo cyphi in modū
nucis, et ex fundo cuiusq; cyphi pcedebāt flo-
res recurui quasi lilia, et in ipso fundo inter cy-
phu et lilia erat spherula volubilis sicut i ca-
pitib; cathedrarū subūt spherule volubiles
et ita cuz in hastili essent, v, calami in hūc mo-
dum copulati, iij, erant ibi iuncture, quaz q;
q; habebat quasi cyphos duos sibi iuncos,
et spherulas simul et lilia, et hoc ē qd moyses
dicit in hastili quattuor fuisse cyphos in mo-
dum nucis Tamē hebreus nō dicit cyphos
sed nigellatas rotunditates, si nigello distin-
ctas, Et hoc hastili pcedebant tria brachia
ex laterib; hinc et tria inde ferrea, quozū vnū
quodq; superuestitū erat calamis aureis ad
modū hastilis, et in iuncturis colbāt capita ca-
lamoꝝ qsi cyphi in modū nucis cuz spheru-
lis et lilijs, Et qz in vnoq; quattuor cyphos
dicit moyses fuisse: videtur vnū quodq; quat-
tuor calamos habuisse, Videt tamē quibus
dā non spherulas fuisse in fundo cyphozū
vt dictum est, q; in media planicie cuiusq; ca-
lami spherulā volubile suppositā, Sic erat
candelabꝝ ex ferro calamis aureis supindu-
cto factum si fusile fuit, si vero ductile simpli-
citer ex auro fuit et malleis mirabili artificio
in hanc formam productū, Erat aut vt dicit
Iosephus, ex lxx partib; cōpositū, in vna bas-
se erectum, sic in hastili et brachijs erant cala-
mi, lxx, non integri, sed ex duab; ptibus, in
medio vbi partes iungebāt erat spherula su-
perposita: ne iunctura videretur et putaretur
calamus vnū, et ita erant calami, lxx, cu totis
de spherulis, lviij, quinq; partes in basi, viij
lampadum sedes, Quocunq; vero modo fa-

Historia

cū fuerit in summo. vij. habebat capita eaq̃
lia: sup̃ q̃ ponebant. vij. lucerne auree. In fu
soria etiā septē ex auro erāt: q̃bus oleum lu
cernis infundebat. Erantq̃ ibi forcipes dis
cti emūctoria ex auro ad emūgēda ṽl extin
guenda licinia. Etiā vascula ex auro erāt ad
extinguendū in aq̃ q̃ emungebant: ne retrū
redderēt odorē. dicta extincoria. Om̃e pon
dus ei⁹ cū vasis suis habuit talentū auri ad
pond⁹ sanctuarij. Tria em̃ habebat talenta.
Bin⁹ .i. libraz. q̃d erat institor. mediū. lxx
q̃d erat ciuitum. maximū. c. xx. q̃d erat sanctu
arij. Tamē iosephus dicit ip̃um habuisse. c.
mnas: quas hebrei citares dicunt. greca lin
gua interpretatū talentū nuncupat. Positū
aut̃ erat ad austrum cōtra mensam nō recte
quidem: sed oblique.

De parietib⁹ tabernaculi. Ca. III.

Recepit quoq̃

p̃ dñs fieri tabnaculū in hunc mo
dū. Tabnaculū erat dom⁹ do di
cata q̃drata ⁊ oblonga. trib⁹ clausa parietib⁹.
aq̃lonari. meridiano. occidentali. liber pate
bat introitus ab oriente: vt sole oriente radijs
eius illustraret. Longitudo ei⁹ erat. xxx. cubi
torū. latitudo decē. altitudo decē. In latere
meridiano erāt tabule de lignis serbim stan
tes. xx. quaz vnaqueq̃ in longitudine habe
bat cubitos. x. in spissitudine digitos q̃ttuor.
in latitudine cubitū ⁊ semissem. Jungebant
autē sibi mutuo incastrature: ne rimula eēt
sibi aut planicies parietis ineq̃lis. ⁊ erāt inau
rate ex vtraq̃ pte. Supposite p̃o single dua
bus basib⁹ argēteis pforat⁹. in quaz forami
nib⁹ cardines aurei imittebant. in vtroq̃ an
gulo tabule eminentes sicut in scrinijs fieri so
let. Tñ augustinus videt velle. q̃ vna basis
esset sub tabula. ⁊ altera supra p̃ epistillo. sed
littera ß est q̃ dicit. q̃ bine bases singulis ta
bulis p̃ duos angulos sūmittebāt. Vtr̃ aut̃
tabule suspēse a tra sup̃ bases añ inter bases
ad terrā pringerēt. nō legit. Eodē scemate fa
ctus erat paries aq̃lonari. Ad occidentē p̃o
erāt. vij. tabule p̃ oīa siles alijs ⁊ eodē modo
stātes in basib⁹. Sed cū nō implerēt. nisi. ix.
cubitos. dimid⁹ cubit⁹ ex vtraq̃ pte vacuus
patebat. ⁊ ideo tabula vno cubito lata secta
ē p̃ mediū. ⁊ facte sūt due tabule semicubita
les q̃ vtrinq̃ apposite parietē occidentis alijs
duob⁹ p̃ paginaverūt. q̃ etiā singule duabus

basib⁹ imittebant. Ne p̃o ṽtoz impulsu. ṽl
qualibet alia causa parietes p̃citerent singu
le tabule habebāt anulos aureos p̃ ordinem
velut quibusdā radicib⁹ p̃fixos. p̃ q̃s vectes
p̃ trāuersum parietis imissi tabulata firmiter
p̃tinebant. Erāt aut̃ vectes de lignis serbim
inaurati singlī q̃nq̃ cubitoz. imittebatq̃ ca
put vnius vectis in caput alterius in modū
cocci. vt ex plurib⁹ sic innex⁹ q̃si vn⁹ vectis in
mēse longitudinis videret. sicut i baclo cam
buce p̃otificalis eburneo fieri solet. Hoc sa
ne planū eēt: nisi dñs addidisset. q̃. v. vectes
essent in latere ad aquilonē. ⁊ totidē ad austrū
⁊ totidē ad occidentē. q̃d minus p̃gruū videt
Cū em̃ q̃libet vectis. v. erat cubitoz. v. p̃tē
si in latere vno. xxv. cubitos tantū p̃tingebāt
Itaq̃. v. cubiti ill⁹ lateris remanebāt itacti.
in occidentali p̃o latere duo tantū sufficiebāt
Suntq̃ dicunt d̃ trib⁹ vectib⁹ sup̃fluis. vñū
supadditū. v. vectib⁹ i latere septentrionali. ⁊
aliū in australi. ⁊ sic q̃d illis deerat adimple
tū Tertiu⁹ sectū dicit in duos q̃ positi erāt in
duob⁹ agulis parietū. vt recuruati iuncturas
anguloz colligarent sicut iuncture anguloz
in scrinijs strapis ligari solet. Sed h̃ ex litte
ra conici non potest. Quia g̃ in littera est. v.
vectes imitti p̃ tabulas mediōs a summo vs
q̃ ad summū. de altitudine parietis intelligi
potest. Erat aut̃ iuxta summitatē parietis su
prema vn⁹ ordo vectū extensus in longū p̃
totum parietē. ⁊ iuxta summitatē inferiōrē ali⁹
us ordo in eundē modū. ⁊ in media planicie
tres ordines. vt q̃ dictū est. v. vectes fuisse i
vno latere potius ad numez ordinū. q̃ vectū
um referat. Erāt autē
in vnaq̃q̃ tabula q̃nq̃
q̃ anuli. ⁊ in quolibz
duoz parietū vectes
xxx. q̃. v. ordinū qui
libet. vj. vectes habe
bat. i latere occidēta
li. x. vectes binī p̃st
gulos ordines. Sūt
qui dicunt nō omnes vectes eiusdē quāntita
tis fuisse sed. quilibet vectū. v. q̃ erant in ma
gnis lateribus erāt. vj. cubitoz. ⁊ ita. v. suffi
ciebāt ad p̃tinendū. xxx. cubitos. ⁊. v. vectes
qui ad occidentē erāt singlī duoz. cubitoz
erant. Sed iosephus loquēs de his vectib⁹
ait. vno quoq̃ habēte magnitudinē cubitoz
rum quinq̃.